

Sygn. akt II AKa 22/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2013 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Krawiec
Sędziowie:	SA Jerzy Skorupka SA Robert Wróblewski (spr.)
Protokolant:	Aldona Zięta

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marii Walkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2013 roku

oskarżonych **J. A. (1)**

oskarżonego z art. 296 § 2 i § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; art. 270 § 1 k.k.; art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U.02.76.694 ze zm.)

M. O.

oskarżonego z art. 296 § 2 i § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; art. 270 § 1 k.k.; art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U.02.76.694 ze zm.)

B. R.

oskarżonego z art. 296 § 2 i 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.; art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U.02.76.694 ze zm.)

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego oraz oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 16 lipca 2012 roku sygn. akt III K 410/08

I. **zmienia zaskarżony wyrok w zakresie punktu XII części rozstrzygającej w ten sposób, że orzeczony na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązek częściowego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt I części rozstrzygającej, w wysokości 300.000 zł na rzecz Stowarzyszenia (...) „Osiedle (...)” we W., nakłada solidarnie na oskarżonych: J. A. (1), M. O. i B. R.;**

II. **w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych: J. A. (1), M. O. i B. R.;**

III. zasądza od oskarżonych M. O. i B. R. na rzecz oskarżyciela posiłkowego Stowarzyszenia (...) „Osiedle (...)” we W. po 600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym.

IV. zasądza od oskarżonych: J. A. (1), M. O. i B. R. na rzecz Skarbu Państwa po 1/3 wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym, zwalniając jednocześnie oskarżonych od opłaty za drugą instancję.

UZASADNIENIE

J. A. (1) został oskarżony o to, że:

I. okresie od 6 stycznia 2004 roku do 31 stycznia 2005 roku we W., będąc viceprezesem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., działając wspólnie i w porozumieniu z członkami Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) O. i B. R., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc zobowiązanymi do zajmowania się sprawami majątkowymi tego podmiotu, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużyli przysługujących im uprawnień w zakresie dysponowania majątkiem Stowarzyszenia i doprowadzili do zawarcia szeregu niekorzystnych transakcji handlowych, umów oraz przelewów, do załączenia do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia poświadczających nieprawdę faktur VAT, czym spowodowali szkodę znacznych rozmiarów w majątku Stowarzyszenia w kwocie nie mniejszej niż 1.228.935,23 zł, a w tym :

1. w okresie od 6 stycznia 2004r. do 27 grudnia 2004r. we W. załączyli do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) poświadczające nieprawdę faktury VAT wystawione przez Stowarzyszenie (...) we W. na łączną kwotę 38.454,01 zł brutto, w których udokumentowano zdarzenia gospodarcze w postaci usług i zakupów na rzecz Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), które to zdarzenia faktycznie nie zaistniały oraz na podstawie tych faktur dokonali płatności z nich wynikających, czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), a w tym :

- fakturę VAT nr (...) z dnia 06.01.2004r w zakresie kwoty 244,00zł dotyczącej usługi transportowej i telekomunikacyjnej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.01.2004r na kwotę 872,30zł wystawioną tytułem druku książeczek opłat,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 927,81zł wystawioną tytułem usług transportowych, telekomunikacyjnych, druku książeczek i wizytówek,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 309,66zł wystawioną tytułem zakupu materiałów biurowych,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 05.04.2004r na kwotę 610,00zł wystawioną tytułem usług transportowych oraz telekomunikacyjnych,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.04.2004r na kwotę 22.000,00zł wystawioną tytułem usług porządkowych do umowy z dnia 15.04.2004r.,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 22.04.2004r na kwotę 305,00zł wystawioną tytułem usługi reklamowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.05.2004r na kwotę 122,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.06.2004r na kwotę 427,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.07.2004r na kwotę 402,60zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 10.08.2004r na kwotę 891,30zł wystawioną tytułem zakupu walizki monterskiej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.08.2004r na kwotę 488,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 09.09.2004r na kwotę 671,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 30.09.2004r na kwotę 366,00zł wystawioną tytułem zakupu tonera do drukarki,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.10.2004r na kwotę 549,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.11.2004r na kwotę 732,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.12.2004r na kwotę 8.536.34zł wystawioną tytułem usługi leasingu pracowniczego;

2. w dniu 01 lutego 2004 roku na podstawie umowy najmu lokalu zawartej z (...) sp. o.o. oraz aneksu do niej z dnia 26 maja 2004 roku zawartego z (...) sp. z o.o. wynajęli pomieszczenia biurowe - lokal na ul. (...), który stał się siedzibą Stowarzyszenia, pomimo posiadanych pomieszczeń przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) do tego się nadających, czym spowodowali stratę na kwotę nie mniejszą niż 15.102,76 zł;

3. w dniu 01 marca 2004 roku podpisali umowę w formie aktu notarialnego repertorium (...) Nr (...) z Grupą (...) (...) Sp. z o.o., na podstawie której Stowarzyszenie przejęło działkę i zabudowania osiedla wraz z wpisanymi w księdze wieczystej ciężarami i ograniczeniami w postaci roszczenia Skarbu Państwa, a także Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we W. wynikającego z niespłaconej przez spółkę (...) pożyczki celowej na budowę oczyszczalni (...) Osiedle (...), która faktycznie została spłacona przez mieszkańców, którzy byli obciążeni za jej budowę, a także hipoteki przymusowej na rzecz małżonków G., hipoteki kaucyjnej dla zabezpieczenia wierzytelności (...) Sp. z o. o., czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 821.861,31 zł;

4. w dniu 01 maja 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (2) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku: pracownik administracyjno - biurowy, czym spowodowali w okresie do marca 2005r. w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 32.560,00 zł brutto wynikających z zawartej umowy o pracę;

5. w okresie od 14 maja 2004 roku do 08 grudnia 2004 roku zakupili na podstawie faktur o nr: (...)/2004, (...)/2004, (...)/2004, (...), (...), (...)/2004, (...)/2004 sprzęt komputerowy oraz usługi w postaci instalacji i konfiguracji urządzeń i oprogramowania, a także prac wdrożeniowo - szkoleniowych do programu (...), które zostały wykonane przez firmę (...), czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 35.372,52 zł;

6. w dniu 22 czerwca 2004 roku doprowadzili do zawarcia „porozumienia” między Stowarzyszeniem (...) Osiedle (...) a syndykiem masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., na mocy którego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) dokonało wpłat na rzecz syndyka masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) w łącznej kwocie 40.000 zł;

7. w dniu 17 sierpnia 2004 roku na podstawie wystawionej faktury z dnia 23.07.2004 roku przelali pieniądze z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) tytułem zapłaty za urządzenie grzewcze B. (...) do (...) Funduszu (...) w imieniu spółki Osiedle (...), która stała się jego właścicielem, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 48.800,00 zł;

8. w dniu 31 sierpnia 2004 roku na podstawie faktury VAT nr (...) zakupili wraz z montażem 123 liczniki ciepła M.(...)t oraz kaskadowy moduł (...) od Osiedle (...). z o.o. za kwotę łączną 169.527,80 zł, którą następnie obciążyli członków

Stowarzyszenia, mimo faktycznie poniesionych kosztów przez Osiedle (...). z o.o. w wysokości 141.710.80 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia i jego członków w łącznej kwocie nie mniejszej niż 27.817 zł;

9. w dniu 8 września 2004r., bez tytułu prawnego łączącego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) z innym podmiotem, dokonali z rachunku bankowego Stowarzyszenia na rachunek bankowy Osiedla (...) o.o. przelewu kwoty 51.200 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia;

10. w dniu 15 grudnia 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy operatorskiej z (...) Sp. z o.o. na dostarczanie sygnału programów (...) oraz nabyli 2 sztuki dekodeków, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 10.291,11 zł;

11. w grudniu 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy z (...) Sp. z o.o. na retransmisję kanałów z rodziny D. i innych oraz nabyli od (...) Sp. z o.o. w B. 5 sztuk dekodeków, dwa odbiorniki (...) i jeden moduł dostępu, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 14.421,01 zł;

12. w okresie do 8 września 2004 roku dokonali przelewów bankowych na kwotę 70.000,00 zł z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) na konto spółki Osiedle (...), a następnie pod pozorem zaliczki do umowy przedwstępnej zakupu od (...) Sp. z o.o. nieruchomości przy ul. (...) - na konto tej spółki, która to przekazała tę samą kwotę pieniędzy Stowarzyszeniu (...) we W., które to wpłaciło tę kwotę na konto Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) pod pozorem pożyczki, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 70.000,00 zł;

13. w okresie od 09 września 2004 roku do 29 października 2004 roku zakupili, na podstawie faktur VAT nr (...) w kwocie 18.080,40zł oraz VAT nr (...) w kwocie 17.763,20zł w firmie (...), olej opałowy do firmy Osiedle (...). z o. o., który następnie to sprzedali w formie usługi dostarczenia ciepła i produkcji ciepłej wody użytkowej Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na podstawie faktur:

- VAT nr (...) z dnia 30 września 2004 roku na kwotę 4.506,63zł,

- VAT nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 14.283,75zł,

- VAT korekta nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 757,52zł

- VAT nr (...) z dnia 7 grudnia 2004 roku na kwotę 32.047,61zł,

czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 15.595,51zł;

14. w okresie od 01 października 2004 roku do 30 listopada 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (1) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku dyrektora, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 7.460,00 zł;

tj. o czyn z art. 296 § 2 i § 3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

II. w okresie od 01 stycznia 2004 roku do 31 grudnia 2004 roku we W., działając czynem ciągłym, z góry powziętym zamiarem, pełniąc funkcję viceprezesa Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., będąc zobowiązany do zajmowania się sprawami majątkowymi tego podmiotu, przywłaszczył pieniądze z kasy i kont Stowarzyszenia oraz mienie w postaci sprzętu komputerowego na w kwotę nie mniejszą niż 105.077,74 zł:

1. w okresie od 01 stycznia 2004 roku do 31 grudnia 2004 roku, będąc zobowiązany do zajmowania się gospodarką kasową, pobrał pieniądze z kasy Stowarzyszenia, doprowadzając do ich niedoboru, czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na łączną kwotę 39.268,37zł;

2. w okresie od 04 lutego 2004 roku do 08 kwietnia 2004 roku, będąc zobowiązanym do zajmowania się gospodarką kasową, pobrał gotówkę na podstawie wystawianych czeków z konta bankowego Stowarzyszenia nr (...), której to nie rozliczył w kasie, czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na łączną kwotę 6.300,00zł;

3. w okresie od 08 marca 2004 roku do 26 marca 2004 roku, będąc zobowiązanym do zajmowania się gospodarką kasową, pobrał gotówkę na podstawie wystawianych czeków z konta bankowego Stowarzyszenia nr (...), której to nie rozliczył w kasie, czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na łączną kwotę 3.500,00zł;

4. w okresie od 19 kwietnia 2004 roku do 24 grudnia 2004 roku, będąc zobowiązanym do zajmowania się gospodarką kasową, pobrał gotówkę z bankomatu z konta bankowego Stowarzyszenia, której to nie rozliczył w kasie, czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na łączną kwotę 26.343,61zł;

5. w okresie od 3.03.2004r. do 12.03.2004r. przełał bez tytułu prawnego, pod pozorem zaliczek, z kont Stowarzyszenia nr (...) oraz nr (...) do Stowarzyszenia (...) we W., pieniądze w łącznej kwocie 11.600 zł;

6. w dniu 30.12.2004r. przywłaszczył sprzęt komputerowy Stowarzyszenia w postaci trzech komputerów i osprzętu łącznej wartości 18.065,76 zł poprzez przekazanie go nieodpłatnie, pod pozorem potrącenia należności, do Stowarzyszenia (...) we W. na podstawie faktur VAT nr (...),

tj. o czyn z art. 284 § 2 kk w zw. z 12 kk

III. w dniu 22 sierpnia 2003 roku we W., działając wspólnie i w porozumieniu z M. O., podrobili protokół Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) oraz Uchwałę nr (...) Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia, wskazując w nich, że w dniu tym miało miejsce Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), w którym brało udział 17 członków Stowarzyszenia oraz na którym dokonano zmiany statutu Stowarzyszenia, co było niezgodne z prawdą,

tj. o czyn z art. 270 § 1 kk

IV. w okresie od 1 stycznia 2004r. do stycznia 2005r. we W., będąc członkiem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., dopuścił do prowadzenia ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) wbrew przepisom ustawy o rachunkowości oraz do podawania w tych księgach nierzetelnych danych,

tj. o czyn z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 ze zm.)

M. O. został oskarżony o to, że:

V. okresie od 6 stycznia 2004 roku do 31 stycznia 2005 roku we W., będąc wiceprezesem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., działając wspólnie i w porozumieniu z członkami Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) A. i B. R., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc zobowiązanymi do zajmowania się sprawami majątkowymi tego podmiotu, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużyli przysługujących im uprawnień w zakresie dysponowania majątkiem Stowarzyszenia i doprowadzili do zawarcia szeregu niekorzystnych transakcji handlowych, umów oraz przelewów, do załączenia do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia poświadczających nieprawdę faktur VAT, czym spowodowali szkodę znacznych rozmiarów w majątku Stowarzyszenia w kwocie nie mniejszej niż 1.228.935,23 zł, a w tym :

1. w okresie od 6 stycznia 2004r. do 27 grudnia 2004r. we W. załączyli do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) poświadczających nieprawdę faktur VAT wystawionych przez Stowarzyszenie (...) we W. na łączną kwotę 38.454,01 zł brutto, w których udokumentowano zdarzenia gospodarcze w postaci usług i zakupów na rzecz Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), które to zdarzenia faktycznie nie zaistniały oraz na podstawie tych faktur dokonali płatności z nich wynikających, czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), a w tym :

- fakturę VAT nr (...) z dnia 06.01.2004r w zakresie kwoty 244,00zł dotyczącej usługi transportowej i telekomunikacyjnej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.01.2004r na kwotę 872,30zł wystawioną tytułem druku książeczek opłat,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 927,81zł wystawioną tytułem usług transportowych, telekomunikacyjnych, druku książeczek i wizytówek,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 309,66zł wystawioną tytułem zakupu materiałów biurowych,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 05.04.2004r na kwotę 610,00zł wystawioną tytułem usług transportowych oraz telekomunikacyjnych,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.04.2004r na kwotę 22.000,00zł wystawioną tytułem usług porządkowych do umowy z dnia 15.04.2004r.,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 22.04.2004r na kwotę 305,00zł wystawioną tytułem usługi reklamowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.05.2004r na kwotę 122,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.06.2004r na kwotę 427,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.07.2004r na kwotę 402,60zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 10.08.2004r na kwotę 891,30zł wystawioną tytułem zakupu walizki monterskiej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.08.2004r na kwotę 488,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 09.09.2004r na kwotę 671,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 30.09.2004r na kwotę 366,00zł wystawioną tytułem zakupu tonera do drukarki,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.10.2004r na kwotę 549,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.11.2004r na kwotę 732,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.12.2004r na kwotę 8.536.34zł wystawioną tytułem usługi leasingu pracowniczego;

2. w dniu 01 lutego 2004 roku na podstawie umowy najmu lokalu zawartej z (...) sp. o.o. oraz aneksu do niej z dnia 26 maja 2004 roku zawartego z (...) sp. z o.o. wynajęli pomieszczenia biurowe - lokal na ul. (...), który stał się siedzibą Stowarzyszenia, pomimo posiadanych pomieszczeń przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) do tego się nadających, czym spowodowali stratę na kwotę nie mniejszą niż 15.102,76 zł;

3. w dniu 01 marca 2004 roku podpisali umowę w formie aktu notarialnego repertorium (...) Nr (...) z Grupą (...) (...) Sp. z o.o., na podstawie której Stowarzyszenie przejęło działkę i zabudowania osiedla wraz z wpisanymi w księdze wieczystej ciężarami i ograniczeniami w postaci roszczenia Skarbu Państwa, a także Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we W. wynikającego z niespłaconej przez spółkę (...) pożyczki celowej na budowę oczyszczalni (...) Osiedle (...), która faktycznie została spłacona przez mieszkańców, którzy byli obciążeni za jej

budowę, a także hipoteki przymusowej na rzecz małżonków G., hipoteki kaucyjnej dla zabezpieczenia wierzytelności (...) Sp. z o. o., czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 821.861,31 zł;

4. w dniu 01 maja 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (2) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku: pracownik administracyjno - biurowy, czym spowodowali w okresie do marca 2005r. w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 32.560,00 zł brutto wynikających z zawartej umowy o pracę;

5. w okresie od 14 maja 2004 roku do 08 grudnia 2004 roku zakupili na podstawie faktur o nr: (...)/2004, (...)/2004, (...)/2004, (...), (...), (...), (...)/2004, (...)/2004 sprzęt komputerowy oraz usługi w postaci instalacji i konfiguracji urządzeń i oprogramowania, a także prac wdrożeniowo - szkoleniowych do programu (...), które zostały wykonane przez firmę (...), czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 35.372,52 zł;

6. w dniu 22 czerwca 2004 roku doprowadzili do zawarcia „porozumienia” między Stowarzyszeniem (...) Osiedle (...) a syndykiem masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., na mocy którego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) dokonało wpłat na rzecz syndyka masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) w łącznej kwocie 40.000 zł;

7. w dniu 17 sierpnia 2004 roku na podstawie wystawionej faktury z dnia 23.07.2004 roku przelali pieniądze z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) tytułem zapłaty za urządzenie grzewcze B. (...) do (...) Funduszu (...) w imieniu spółki Osiedle (...), która stała się jego właścicielem, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 48.800,00 zł;

8. w dniu 31 sierpnia 2004 roku na podstawie faktury VAT nr (...) zakupili wraz z montażem 123 liczniki ciepła M.(...)t oraz kaskadowy moduł (...) od Osiedle (...). z o.o. za kwotę łączną 169.527,80 zł, którą następnie obciążyli członków Stowarzyszenia, mimo faktycznie poniesionych kosztów przez Osiedle (...). z o.o. w wysokości 141.710.80 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia i jego członków w łącznej kwocie nie mniejszej niż 27.817 zł;

9. w dniu 8 września 2004r. bez tytułu prawnego łączącego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) z innym podmiotem dokonali z rachunku bankowego Stowarzyszenia na rachunek bankowy Osiedla (...). z o.o. przelewu kwoty 51.200 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia;

10. w dniu 15 grudnia 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy operatorskiej z (...) Sp. z o.o. na dostarczanie sygnału programów (...) oraz nabyli 2 sztuki dekodów, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 10.291,11 zł;

11. w grudniu 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy z (...) Sp. z o.o. na retransmisję kanałów z rodziny D. i innych oraz nabyli od (...) Sp. z o.o. w B. 5 sztuk dekodów, dwa odbiorniki (...) i jeden moduł dostępu, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 14.421,01 zł;

12. w okresie do 8 września 2004 roku dokonali przelewów bankowych na kwotę 70.000,00 zł z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) na konto spółki Osiedle (...), a następnie pod pozorem zaliczki do umowy przedwstępnej zakupu od (...) Sp. z o.o. nieruchomości przy ul. (...) na konto tej spółki, która to przekazała tę samą kwotę pieniędzy Stowarzyszeniu (...) we W., które to wpłaciło tę kwotę na konto Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) pod pozorem pożyczki, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 70.000,00 zł;

13. w okresie od 09 września 2004 roku do 29 października 2004 roku zakupili na podstawie faktur VAT nr (...) w kwocie 18.080,40zł oraz VAT nr (...) w kwocie 17.763,20zł w firmie (...) olej opałowy do firmy Osiedle (...). z o. o., który następnie to sprzedali w formie usługi dostarczenia ciepła i produkcji ciepłej wody użytkowej Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na podstawie faktur:

- VAT nr (...) z dnia 30 września 2004 roku na kwotę 4.506,63zł,

- VAT nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 14.283,75zł,

- VAT korekta nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 757,52zł,

- VAT nr (...) z dnia 7 grudnia 2004 roku na kwotę 32.047,61zł

czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 15.595,51zł;

14. w okresie od 01 października 2004 roku do 30 listopada 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (1) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku dyrektora, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 7.460,00 zł,

tj. o czyn z art. 296 § 2 i § 3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

VI. w dniu 22 sierpnia 2003 roku we W., działając wspólnie i w porozumieniu z J. A. (1), podrobili protokół Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) oraz Uchwałę nr (...) Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia, wskazując w nich, że w dniu tym miało miejsce Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), w którym brało udział 17 członków Stowarzyszenia oraz na którym dokonano zmiany statutu Stowarzyszenia, co było niezgodne z prawdą,

tj. o czyn z art. 270 § 1 kk

VII. w okresie od 1 stycznia 2004r. do stycznia 2005r. we W., będąc członkiem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., dopuścił do prowadzenia ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) wbrew przepisom ustawy o rachunkowości oraz do podawania w tych księgach nierzetelnych danych,

tj. o czyn z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 ze zm.)

B. R. o to, że:

VIII. w okresie od 6 stycznia 2004 roku do 31 stycznia 2005 roku we W., będąc prezesem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., działając wspólnie i w porozumieniu z członkami Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) A. i M. O., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc zobowiązanymi do zajmowania się sprawami majątkowymi tego podmiotu, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nadużyli przysługujących im uprawnień w zakresie dysponowania majątkiem Stowarzyszenia i doprowadzili do zawarcia szeregu niekorzystnych transakcji handlowych, umów oraz przelewów, do załączenia do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia poświadczających nieprawdę faktur VAT, czym spowodowali szkodę znacznych rozmiarów w majątku Stowarzyszenia, w kwocie nie mniejszej niż 1.228.935,23 zł, a w tym :

1. w okresie od 6 stycznia 2004r. do 27 grudnia 2004r. we W. załączyli do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) poświadczających nieprawdę faktur VAT wystawionych przez Stowarzyszenie (...) we W., na łączną kwotę 38.454,01 zł brutto, w których udokumentowano zdarzenia gospodarcze w postaci usług i zakupów na rzecz Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), które to zdarzenia faktycznie nie zaistniały oraz na podstawie tych faktur dokonali płatności z nich wynikających, czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), a w tym :

- fakturę VAT nr (...) z dnia 06.01.2004r w zakresie kwoty 244,00zł dotyczącej usługi transportowej i telekomunikacyjnej,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.01.2004r na kwotę 872,30zł wystawioną tytułem druku książeczek opłat;

- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 927,81zł wystawioną tytułem usług transportowych, telekomunikacyjnych, druku książeczek i wizytówek,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.02.2004r na kwotę 309,66zł wystawioną tytułem zakupu materiałów biurowych,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 05.04.2004r na kwotę 610,00zł wystawioną tytułem usług transportowych oraz telekomunikacyjnych,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.04.2004r na kwotę 22.000,00zł wystawioną tytułem usług porządkowych do umowy z dnia 15.04.2004r.,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 22.04.2004r na kwotę 305,00zł wystawioną tytułem usługi reklamowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.05.2004r na kwotę 122,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.06.2004r na kwotę 427,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.07.2004r na kwotę 402,60zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 10.08.2004r na kwotę 891,30zł wystawioną tytułem zakupu walizki monterskiej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 25.08.2004r na kwotę 488,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 09.09.2004r na kwotę 671,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 30.09.2004r na kwotę 366,00zł wystawioną tytułem zakupu tonera do drukarki,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 12.10.2004r na kwotę 549,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 04.11.2004r na kwotę 732,00zł wystawioną tytułem usługi telekomunikacyjnej i transportowej,
- fakturę VAT nr (...) z dnia 27.12.2004r na kwotę 8.536.34zł wystawioną tytułem usługi leasingu pracowniczego;

2. w dniu 01 lutego 2004 roku na podstawie umowy najmu lokalu zawartej z (...) sp. o.o. oraz aneksu do niej z dnia 26 maja 2004 roku zawartego z (...) sp. z o.o. wynajęli pomieszczenia biurowe - lokal na ul. (...), który stał się siedzibą Stowarzyszenia, pomimo posiadanych pomieszczeń przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) do tego się nadających, czym spowodowali stratę na kwotę nie mniejszą niż 15.102,76 zł;

3. w dniu 01 marca 2004 roku podpisali umowę w formie aktu notarialnego repertorium (...) Nr (...) z Grupą Inwestycyjną (...) Sp. z o.o., na podstawie której Stowarzyszenie przejęło działkę i zabudowania osiedla wraz z wpisanymi w księdze wieczystej ciężarami i ograniczeniami w postaci roszczenia Skarbu Państwa, a także Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we W. wynikającego z niespłaconej przez spółkę (...) pożyczki celowej na budowę oczyszczalni (...) Osiedle (...), która faktycznie została spłacona przez mieszkańców, którzy byli obciążeni za jej budowę, a także hipoteki przymusowej na rzecz małżonków G., hipoteki kaucyjnej dla zabezpieczenia wierzytelności (...) Sp. z o. o., czym spowodował w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 821.861,31 zł;

4. w dniu 01 maja 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (2) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku: pracownik administracyjno - biurowy, czym spowodowali w okresie do marca 2005r. w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 32.560,00 zł brutto wynikającą z zawartej umowy o pracę;

5. w okresie od 14 maja 2004 roku do 08 grudnia 2004 roku zakupili na podstawie faktur o nr: (...)/2004, (...)/2004, (...)/2004, (...), (...), (...), (...)/2004, (...)/2004 sprzęt komputerowy oraz usługi w postaci instalacji i konfiguracji

urządzeń i oprogramowania, a także prac wdrożeniowo - szkoleniowych do programu (...), które zostały wykonane przez firmę (...), czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 35.372,52 zł;

6. w dniu 22 czerwca 2004 roku doprowadzili do zawarcia „porozumienia” między Stowarzyszeniem (...) Osiedle (...) a syndykiem masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., na mocy którego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) dokonało wpłat na rzecz syndyka masy upadłości Grupy (...) (...) Sp z o.o., czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) w łącznej kwocie 40.000 zł;

7. w dniu 17 sierpnia 2004 roku na podstawie wystawionej faktury z dnia 23.07.2004 roku przelali pieniądze z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) tytułem zapłaty za urządzenie grzewcze B. (...) do (...) Funduszu (...) w imieniu spółki Osiedle (...), która stała się jego właścicielem, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę nie mniejszą niż 48.800,00 zł;

8. w dniu 31 sierpnia 2004 roku na podstawie faktury VAT nr (...) zakupili wraz z montażem 123 liczniki ciepła M.(...)t oraz kaskadowy moduł (...) od Osiedle (...). z o.o. za kwotę łączną 169.527,80 zł, którą następnie obciążyli członków Stowarzyszenia, mimo faktycznie poniesionych kosztów przez Osiedle (...). z o.o. w wysokości 141.710.80 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia i jego członków w łącznej kwocie nie mniejszej niż 27.817 zł;

9. w dniu 8 września 2004r. bez tytułu prawnego łączącego Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) z innym podmiotem dokonali z rachunku bankowego Stowarzyszenia na rachunek bankowy Osiedla (...). z o.o. przelewu kwoty 51.200 zł, czym działali na szkodę Stowarzyszenia;

10. w dniu 15 grudnia 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy operatorskiej z (...) Sp. z o.o. na dostarczanie sygnału programów (...) oraz nabyli 2 sztuki dekodów, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 10.291,11 zł;

11. w grudniu 2004r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy z (...) Sp. z o.o. na retransmisję kanałów z rodziny D. i innych oraz nabyli od (...) Sp. z o.o. w B. 5 sztuk dekodów, dwa odbiorniki (...) i jeden moduł dostępu, czym działali na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 14.421,01 zł;

12. w okresie do 8 września 2004 roku dokonali przelewów bankowych na kwotę 70.000,00 zł z konta Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) na konto spółki Osiedle (...), a następnie pod pozorem zaliczki do umowy przedwstępnej zakupu od (...) Sp. z o.o. nieruchomości przy ul. (...), na konto tej spółki, która to przekazała tę samą kwotę pieniędzy Stowarzyszeniu (...) we W., które to wpłaciło tę kwotę na konto Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) pod pozorem pożyczki, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 70.000,00 zł;

13. w okresie od 09 września 2004 roku do 29 października 2004 roku zakupili na podstawie faktur VAT nr (...) w kwocie 18.080,40zł oraz VAT nr (...) w kwocie 17.763,20zł w firmie (...) olej opałowy do firmy Osiedle (...). z o. o., który następnie to sprzedali w formie usługi dostarczenia ciepła i produkcji ciepłej wody użytkowej Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na podstawie faktur:

- VAT nr (...) z dnia 30 września 2004 roku na kwotę 4.506,63zł,

- VAT nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 14.283,75zł,

- VAT korekta nr (...) z dnia 3 listopada 2004 roku na kwotę 757,52zł

- VAT nr (...) z dnia 7 grudnia 2004 roku na kwotę 32.047,61zł,

czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę na kwotę 15.595,51zł;

14. w okresie od 01 października 2004 roku do 30 listopada 2004 roku doprowadzili do zatrudnienia J. A. (1) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) na stanowisku dyrektora, czym spowodowali w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) stratę nie mniejszą niż 7.460,00 zł,

tj. o czyn z art. 296 § 2 i § 3 kk i art. 273 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

IX. w okresie od 1 stycznia 2004r. do stycznia 2005r. we W., będąc członkiem Zarządu Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) z siedzibą we W., dopuścił do prowadzenia ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) wbrew przepisom ustawy o rachunkowości oraz do podawania w tych księgach nierzetelnych danych,

tj. o czyn z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 ze zm.)

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 16 lipca 2012 r. (sygnatura akt III K 410/08, rozstrzygnął:

I. **oskarżonego J. A. (1)** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, eliminując czyny opisane w podpunktach 3 i 6 oraz przyjmując, iż spowodował znaczną szkodę w majątku Stowarzyszenia w kwocie nie mniejszej niż 358.537,58 zł, tj. czynu z art. 296 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 300 (trzysta) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

II. **oskarżonego J. A. (1)** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

III. **oskarżonego J. A. (1)** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt III części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. **oskarżonego J. A. (1)** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt IV części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 z późn. zm.) i za to na podstawie art. 77 pkt 1 cyt. ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

V. **oskarżonego M. O.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt V części wstępnej wyroku, eliminując czyny opisane w podpunktach 3 i 6 oraz przyjmując, iż spowodował znaczną szkodę w majątku Stowarzyszenia w kwocie nie mniejszej niż 358.537,58 zł, tj. czynu z art. 296 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz 200 (dwieście) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

VI. **oskarżonego M. O.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VI części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

VII. **oskarżonego M. O.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VII części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 z późn. zm.) i za to na podstawie art. 77 pkt 1 cyt. ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

VIII. **oskarżonego B. R.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt VIII części wstępnej wyroku, eliminując czyny opisane w podpunktach 3 i 6 oraz przyjmując, iż spowodował znaczną szkodę

w majątku Stowarzyszenia w kwocie nie mniejszej niż 358.537,58 zł, tj. czynu z art. 296 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1, 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz 200 (dwieście) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

IX. **oskarżonego B. R.** uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt IX części wstępnej wyroku, tj. czynu z art. 77 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. 02.76.694 z późn. zm.) i za to na podstawie art. 77 pkt 1 cyt. ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 (sto) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 (czterdziestu) zł;

X. na podstawie art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. połączył oskarżonym kary:

1) **J. A. (1)** - pozbawienia wolności orzeczone w punktach I, II, III i IV części dyspozytywnej wyroku oraz grzywny orzeczone w punktach I, II i IV części dyspozytywnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 300 (trzystu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 40 (czterdziestu) złotych,

2) **M. O.** - pozbawienia wolności orzeczone w punktach V, VI i VII części dyspozytywnej wyroku oraz grzywny orzeczone w punktach V i VII części dyspozytywnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 40 (czterdziestu) złotych,

3) **B. R.** - pozbawienia wolności oraz grzywny orzeczone w punktach VIII i IX części dyspozytywnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 200 (dwustu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 40 (czterdziestu) złotych;

XI. na podstawie art. 69 § 1 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonych oskarżonym kar łącznych pozbawienia wolności:

1) **J. A. (1)** na okres próby 5 (pięciu) lat,

2) **M. O.** na okres próby 2 (dwóch) lat,

3) **B. R.** na okres próby 2 (dwóch) lat;

XII. na podstawie art. 46 k.k. orzekł obowiązek naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt I części dyspozytywnej wyroku przez uiszczenie przez oskarżonego J. A. (1) na rzecz Stowarzyszenia (...) „Osiedle (...)” we W. kwoty 300.000 (trzystu tysięcy) zł;

XII. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zarządził zwrot Stowarzyszeniu (...) „Osiedle (...)” we W. dokumentów wymienionych w wykazie dowodów rzeczowych Drz. I – 487/08 w pozycjach od 1 do 999 (k. 1531–1585, t. VIII akt);

XIII. zasądził od oskarżonych solidarnie na rzecz oskarżyciela posiłkowego Stowarzyszenia (...) „Osiedle (...)” we W. kwotę 4.320 (cztery tysiące trzysta dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

XIV. zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa przypadające im koszty postępowania oraz wymierzył im opłaty:

1) J. A. (1) - w kwocie 2.700 zł,

2) M. O. - w kwocie 1.780 zł,

3) B. R. - w kwocie 1.780 zł.

Z wyrokiem tym nie pogodził się oskarżyciel posiłkowy – Stowarzyszenie (...) „Osiedle (...)” z/s we W. oraz oskarżeni, w których imieniu apelacje wnieśli – odpowiednio – pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego i obrońcy oskarżonych: J. A. (1), M. O. oraz B. R..

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XII i zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 46 § 1 k.k. poprzez nie orzeczeniu o obowiązku naprawienia szkody również w stosunku do oskarżonych M. O. i B. R. w sytuacji gdy doszło do wydania w stosunku do wyżej wymienionych wyroku skazującego za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, szkoda w toku postępowania została wykazana i nie doszło do jej naprawienia, zaś reprezentujący w przedmiotowym postępowaniu pokrzywdzonego – J. K. w ustawowym terminie określonym w art. 40 a k.p.c. złożył stosowny wniosek w tym zakresie.

Podnosząc ten zarzut pełnomocnik wniósł o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie w trybie art. 46 § 1 k.k. obowiązki solidarnego naprawienia w części szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w pkt. I, V, i VIII części dyspozytywnej wyroku poprzez zasądzenie solidarnie od J. A. (1), B. R. i M. O. na rzecz Stowarzyszenia (...) buczacka” we W. kwoty 300.000 zł.

- zasądzenie solidarnie od oskarżonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego kosztów postępowania II instancyjnego.

Obrońca oskarżonego J. A. (1) zaskarżył wyrok w całości w zakresie dotyczącym czynów popełnionych przez tego oskarżonego i zarzucił:

I. obrazę przepisu prawa materialnego,

1. a mianowicie art. 296 § 1 kk, poprzez jego błędne zastosowanie, wyrażające się w przyjęciu, że zachowanie oskarżonego J. A. (1):

a) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 1 polegające na tym, że w okresie od 6 stycznia 2004 r. do 27 grudnia 2004 r. załączył do ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) poświadczających nieprawdę faktur wystawionych przez Stowarzyszenie (...) we W. na łączną kwotę 38.454,01 zł. brutto, w których udokumentowano zdarzenia gospodarcze w postaci usług i zakupów na rzecz Stowarzyszenia (...) Osiedle (...), które to zdarzenia faktycznie nie zaistniały podczas gdy zdarzenia te miały miejsce, koszty wynikające z faktur zostały realnie poniesione co oznacza, iż zachowanie takie nie stanowi niegospodarności,

b) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 2 polegające na tym, że w dniu 1 lutego 2004 r. na podstawie umowy najmu lokalu zawartej z (...) Sp. z o.o. oraz aneksu do niej wynajął pomieszczenia biurowe lokal przy ul. (...) na siedzibę Stowarzyszenia mimo posiadania innego lokalu wyczerpuje ustawowe znamiona tego przepisu, podczas gdy w rzeczywistości zachowanie takie nie stanowi niegospodarności,

c) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 4 polegające na tym, że w dniu 1 maja 2004 r. doprowadził do zatrudnienia J. A. (2) w Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) czym spowodował stratę w wysokości 32.560, 00 zł. podczas gdy w rzeczywistości możliwość jej zatrudnienia wynikała ze statutu stowarzyszenia zatrudnienia oraz, że było ono konieczne co powoduje, iż zachowanie takie nie wyczerpuje ustawowych znamion czynu z art. 296 k.k.

d) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 5 polegające na zakupie sprzętu komputerowego oraz usługi w postaci instalacji i konfiguracji urządzeń i oprogramowania, a także prac wdrożeniowo – szkoleniowych, czym

spowodował stratę, na kwotę na kwotę 35.372 zł. podczas gdy dokonanie takiego zakupu było konieczne a tym samym nie stanowi ono przestępstwa niegospodarności,

e) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 7 polegające na tym, że w dniu 17 września 2004 r. na podstawie wystawionej faktury z dnia 23 lipca 2004 r. przelali z konta Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) tytułem zapłaty za urządzenie grzewcze B. (...) do (...) Funduszu (...) w imieniu spółki Osiedle (...), która stała się jego właścicielem czym spowodowali stratę w wysokości nie mniejszej niż 48.800 zł. podczas gdy w rzeczywistości zakup tego urządzenia był niezbędny, doprowadził do zmniejszenia wysokości opłat za ogrzewanie, a tym samym czyn ten nie stanowi przestępstwa niegospodarności,

f) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 10 polegające na tym, że w dniu 10 grudnia 2004 r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy operatorskiej z (...) Sp. z o.o. na dostarczenie sygnału (...) oraz nabyli dwie sztuki dekoderek, czym działali na szkodę Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) w kwocie nie mniejszej niż 10.291,11 zł. podczas gdy przedmiotowa umowa została rozwiązana a wskazywana kwota została zwrócona co oznacza, iż nie doszło do dokonania przestępstwa niegospodarności,

g) opisane w części wstępnej wyroku w punkcie I. 10 polegające na tym, że w grudniu 2004 r. doprowadzili do zawarcia przez Stowarzyszenie (...) Osiedle (...) umowy z (...) Sp. z o.o. na retransmisję kanałów z rodziny D. i innych oraz nabyli od (...) Sp. z o.o w B. 5 sztuk dekoderek na szkodę (...) w kwocie nie mniejszej niż 14.210,01 zł. podczas gdy zawarcie przedmiotowej umowy było korzystne dla (...) a tym samym nie stanowi to przestępstwa niegospodarności,

- co oznacza, iż swoim zachowaniem oskarżony J. A. (1) nawet przy uznaniu go za winnego popełnienia czynów niegospodarności wskazanych w pozostałych zarzutach nie spowodował nimi wyrządzenia w majątku Stowarzyszenia (...) Osiedla (...) znacznej szkody majątkowej, a tym samym nie wypełnił przesłanek stypizowanych w art. 296 § 1 k.k.

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 296 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. poprzez ich błędne zastosowanie, wyrażające się w przyjęciu, iż oskarżony J. A. (1) poprzez zachowanie podjęte w okresie od dnia 6 stycznia 2004 r. do dnia 31 stycznia 2005 r. opisane w pkt. I części dyspozytywnej wyroku wyrządził Stowarzyszeniu (...) Osiedle (...) szkodę majątkową w znacznych rozmiarach przy jednoczesnym zaniżaniu rozważenia rzeczywistego wpływu tych czynności na sytuację majątkową (...), a w szczególności pominięciu w tym kontekście korzyści uzyskanych przez (...), a w szczególności zwiększenia wartości osiedla oraz wyłączenia osiedla z masy upadłościowej dewelopera (...)

3. obrazę przepisów prawa materialnego, a to przepisu art. 296 § 1 i 2 k.k. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że podjęcie przez osobę zajmującą się sprawami majątkowymi przedsiębiorcy działań sprzecznych z zasadami dobrego gospodarowania stanowić może o nadużyciu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków w rozumieniu art. 296 § 1 k.k. podczas gdy prawidłowa wykładnia powyższego przepisu prowadzi do wniosku, że dla wyczerpania ustawowych znamion tegoż przestępstwa niezbędne jest aby podjęte przez sprawcę zachowania były jednocześnie szkodliwe i nieuprawnione w ujęciu formalnym, tj. by stanowiły przekroczenie skonkretyzowanych uprawnień lub niedopełnienie skonkretyzowanych obowiązków, których źródłem jest przepis prawa lub czynność prawna;

4. obrazę przepisów prawa materialnego, a to przepisu art. 284 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż oskarżony popełnił czyn wskazany w części II w pkt. 1, 2, 3 części wstępnej wyroku, a polegający na uznaniu, iż przywłaszczenia pieniędzy dokonał za pomocą wystawionych czeków, choć ze zgromadzonego materiału wynika, iż książeczki czekowe dla (...) nigdy nie zostały nawet wydane, a ponadto nie mogło dojść do przewłaszczenia pieniędzy w sposób wskazany w części II pkt. I części wstępnej wyroku, gdyż uznanie winy oparte zostało na opinii biegłego, który nie dysponował całością ksiąg rachunkowych a tym samym jego opinia nie mogła być dla sprawy wiarygodna i miarodajna.

II. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie przepisów:

a) art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. a wyrażające się w ustaleniu okoliczności faktycznych sprawy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego, w szczególności w oparciu się na opinii biegłego sądowego z zakresu

rachunkowości pomimo, iż przyznał on, że wydając opinie opierał się na niekompletnej dokumentacji księgowo-rachunkowej co skutkować winno nie uznaniem przez Sąd I instancji wniosków w niej wyrażonych,

b) art. 410 k.p.k oraz art. 424 k.p.k. wyrażające się w nie wskazaniu przez Sąd wszystkich okoliczności w sprawie oraz nie wskazaniu ich w uzasadnieniu wyroku, a w szczególności poprzez bezzasadne przyjęcie, iż oskarżony wraz z pozostałymi oskarżonymi podrobił protokół walnego zgromadzenia członków Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) pomimo nie przeprowadzenia na tą okoliczność dowodu z opinii biegłego z zakresu grafologii, a oparciu się jedynie na nieprecyzyjnych zeznaniach nieobiektywnych świadków.

Nadto gdyby Sąd Odwoławczy nie podzielił stanowiska skarżącego w zakresie powyższych zarzutów to z ostrożności procesowej wskazać należy także na

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść:

a) polegający na przyjęciu, iż oskarżony J. A. (1) przywłaszczył sobie gotówkę na podstawie wystawionych czeków w wysokości 6.300, 00 zł. pomimo braku jakichkolwiek dowodów w tym zakresie.

b) polegający na przyjęciu, iż pomimo tego, że jak stwierdził Sąd I Instancji J. A. (1) działał wspólnie i w porozumieniu z B. R. oraz M. O. oraz, że wspólnie czerpali z tego tytułu korzyści to jedynym podmiotem zobowiązanym do naprawienia szkody został J. A. (1) pomimo, iż w takiej sytuacji wszyscy oskarżeni winni być zobowiązani do naprawienia szkody w sposób solidarny lub inny wskazany przez Sąd.

Tak formułując zarzuty obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonych M. O. i B. R. zaskarżył wyrok, w odniesieniu do tych oskarżonych, w całości i zarzucił:

I. w odniesieniu do czynu przypisanego M. O. w pkt. V a B. R. w pkt. VIII części dyspozytywnej wyroku:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 296 § 1 i § 2 k.k., art. 273 k.k. i art. 123 k.k. polegającą na:

a. błędnej interpretacji znamienia strony podmiotowej z art. 296 § 1 k.k. wyrażającej się w przyjęciu, że oskarżeni byli zobowiązani do zajmowania się sprawami majątkowymi Stowarzyszenia bez wzięcia pod uwagę, że pomiędzy członkami Zarządu nastąpił faktyczny podział kompetencji,

b. błędnej interpretacji znamienia strony podmiotowej przypisanych oskarżonym czynów, wyrażającej się w przyjęciu umyślności i zamiaru bezpośredniego (s. 131 uzasadnienia wyroku),

c. błędnej interpretacji przesłanek czynu ciągłego polegającej na przyjęciu działania w wykonaniu z góry powziętego zamiaru ujawnionego rzekomo już przy dokonywaniu pierwszego zdarzenia składającego się na przyjęty czyn ciągły i obejmującego następnie wszystkie kolejne działania składające się na ten czyn i w konsekwencji przyjęcie przestępstwa nadużycia zaufania przy uznaniu znacznej wartości rzekomo wyrządzonej szkody,

d. błędnej interpretacji znamienia strony przedmiotowej, tj. szkody majątkowej powstałej w czynach opisanych w punktach V. 5, V.10 i VII w odniesieniu do M. O. i w punktach VIII.5, VIII.10 i VIII. 11 w odniesieniu do B. R..

1. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść wyroku, a to: art. 4, 5, 7, 92 i 410 k.p.k. poprzez przekroczenie zasad obiektywizmu, domniemania niewinności i reguły in dubio pro reo, swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, skutkujące ustaleniem, że oskarżeni w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, przez nadużycie udzielonych im uprawnień wspólnie i w porozumieniu z J. A. (3) doprowadzili (...) do powstania szkody w majątku w znacznych rozmiarach, a polegającej na:

a) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.1 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.1 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., że nie miał wiedzy odnośnie faktur nr (...),
- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom B. R. w zakresie w jakim uzasadniał przekonanie, że wszystkie wystawione faktury miały odzwierciedlenie w rzeczywistości,
- bezpodstawnym przyjęciu, że z książeczek opłat nie korzystano podczas gdy opinia biegłego J. P. z dnia 22.02.2007 r. wymienia szereg osób korzystających z tych książeczek,
- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom J. A. (1) (protokół rozprawy – 3.04.2009 r.) oraz zeznaniom M. K. (protokół rozprawy – 25.02.2010 r.), H. S. (protokół rozprawy - 12.02.2010r.), (...) B. (protokół rozprawy – 8.07.2010 r.), J. S. (1) (protokół rozprawy 8.07.2010 r.), B. S. (1) (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.), J. K. (protokół rozprawy – 22.10.2009 r. i 29.10.2009 r.) M. W. (K.) (protokół rozprawy - 18.02.2010 r.), J. B. (1) (protokół rozprawy - 20.07.2010 r.), E. T. (protokół rozprawy – 20.07.2010 r.), A. L. (protokół rozprawy 6.11.2009 r.) w zakresie w jakim przyznają, że osobą zajmującą się księgowością był tylko J. A. (1),

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom M. K. (k. 107-112 t. I, k. 1031v – 1032 t. VI, k. 4820v-4821 v t. XXII), J. K. (k. 4721v t. XXI, k. 4736v – 4743 t. XXII), A. L. (k. 850 t. V, k. 4767v t. XXII), A. B. (k. 4288-4292 t. XIX, k. 4912-412v t. XXII), B. S. (2) (k. 4294 t. XIX, k. 4913v t. XXII), J. B. (1) (k. 4421-4422 t. XX, k. 4909-4909v t. XXII), M. C. (k. 3030-3033 t. XIV, k. 3451-3453, k. 3505-3508, k. 4881v4883 t. XXII),

co w konsekwencji doprowadziło do błędnego uznania, że M. O. i B. R. wiedzieli, że faktury poświadczały nieprawdę oraz na podstawie tych faktur dokonali za nie płatności.

b) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.2 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.2 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali potrzebę oraz opłacalność wynajęcia lokalu przy ul. (...),
- odmówieniu wiarygodności zeznaniom A. L. (protokół rozprawy z dnia 24.11.2009 r.), J. K. (protokół rozprawy z dnia 20.09.2009 r. i 30.09.2009 r.) M. P. (protokół rozprawy z dnia 8.07.2010 r.) i M. W. (K.) (protokół rozprawy z dnia 18.03.2010 r.) w części, w której potwierdzają wyjaśnienia oskarżonych w tym zakresie,
- pominięciu okoliczności wskazującej na konieczność adaptacji pomieszczenia przy ul. (...) i kosztów z tym związanych przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom J. K. (k. 4731 t. XXII), M. K. (k. 107-112 t. I k. 1031v-1032 t. VI, k. 4820-4821v t. XXII), M. K. (W.) (k.1029v-1-30 t. VI k. 4836-4839v t. XXII), M. P. (k. 3534 t. XVI, k. 4899 t. XXII), J. S. (2) (k. 3552 t. XVI), A. L. (k. 850 t. V),

co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że (...) było w posiadaniu pomieszczeń nadających się do prowadzenia tam biura oraz, że wynajęcie lokalu przy ul. (...) było nieopłacalne,

c) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.4 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII. 4 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. i B. R. w zakresie w jakim uzasadniali potrzebę zatrudnienia J. A. (2), oraz braku wiedzy, że nie została o tym poinformowana Komisja Rewizyjna,
- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniał potrzebę zatrudnienia J. A. (2),

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom J. A. (2) (protokół rozprawy z dnia 28.01.2012 r. i 3.03.2010 r.) w zakresie w jakim wskazywała na zakres i obłożenie pracą w (...),

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom M. K. (k. 111 t. I) i B. S. (1) (k. 5031 t. XXIII).

d) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.5 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.5 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali potrzebę zakupu komputerów wraz z oprogramowaniem i szkoleniem,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. i B. R. w zakresie w jakim uzasadniali brak wiedzy odnośnie szczegółów transakcji,

- bezpodstawnym przyjęciu, że (...) posiadało komputer wraz z programem umożliwiającym prowadzenie księgowości,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom J. B. (2) (protokół rozprawy z dnia 6.05.2010 r.) M. W. (K.) (protokół rozprawy z dnia 18.03.2010 r.), W. L. (protokół rozprawy z dnia 23.04.2010 r.) w zakresie w jakim potwierdzili wyjaśnienia oskarżonych w tej części,

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom J. K. (k. 4737 t. XXII), W. L. (k. 3023-3025 t. XIV, k. 4866-4867 v t. XXII),

e) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.7 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.7 części wstępnej wyroku;

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali opłacalność utworzenia Spółki osiedle (...) sp. z o.o. oraz w części w jakiej wyjaśniali konieczność wykazania obrotów finansowych na koncie (...) w celu uzyskania kredytu,

- pominięciu zgody członków (...) na zakup kotłowni wyrażonej w uchwale Walnego Zgromadzenia Członków (...) z dnia 27.04.2004 r.

- bezpodstawnym przyjęciu, że w czasie zakupu mniejszej kotłowni (...) było w posiadaniu kotłowni o mocy 400 KW podczas gdy B. (...) kwa było własnością G.,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom J. A. (2) (protokół rozprawy – 28.01.2010 r. i 5.03.2010 r.) K. G. (protokół rozprawy – 8.07.2010 r.), B. S. (1) (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.), P. M. (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.), M. W. (K.) (protokół rozprawy – 18.03.2010 r.) w zakresie w jakim potwierdzili okoliczności wskazane przez oskarżonych w tym przedmiocie,

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom A. C. (k. 1816 t. X, k. 4873v – 4874 t. XXII), M. K. (k. 107-112 t. I k. 1031v-1032 t. VI, k. 4820v-4821v t. XXII), A. P. (k. 2988-2990, k. 4214-4216, 4872-4872v t. XXII), A. L. (k. 849v t. V), J. K. (k. 4732v t. XXII), M. macocha (k. 2975 – 2976 t. XIV), W. W. (2) (k. 2518 t. XII), K. G. (k. 3084-3086, k. 4897-4849 v t. XXI),

co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że dokonanie zakupu urządzenia grzewczego B. (...) przy udziale Sp. z o.o. Osiedle (...) skutkowało spowodowaniem straty w wysokości nie mniejszej niż 48.000 zł.

f) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.8 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.8 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali opłacalność utworzenia Spółki Osiedle (...) sp. z o.o., oraz w części w jakiej wyjaśniali konieczność wykazania obrotów finansowych na koncie (...) w celu uzyskania kredytu,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom P. M. (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.) w zakresie w jakim uzasadnił on opłacalność utworzenia Spółki Osiedle (...). z o.o.

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom B. S. (1) (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.) J. K. (protokół rozprawy – 29.09.2009 r.), F. Ł., (protokół przesłuchania – 28.11.2008 r.), (...) B. (protokół przesłuchania – 27.08.2008 r. ujawniony na rozprawie w dniu 8.07.2010 r.) w zakresie w jakim potwierdzają wyjaśnienia oskarżonych,

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom F. Ł. (k. 4251-4252 t. XIX, k. 4914 t. XXII), (...) B. (k. 3457-3461 t. XVI, k. 4900-4901 t. XXII),

co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że M. O. oraz B. R. wyrządzili szkodę w majątku (...)

g) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.9 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.9 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali opłacalność utworzenia Osiedle (...) s.p. z o.o. oraz w części w jakiej wyjaśniali konieczność wykazania obrotów finansowych na koncie Osiedle (...). z o.o. w celu uzyskania kredytu,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom P. M. (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.) w zakresie w jakim uzasadnił on opłacalności utworzenia Osiedle (...). z o.o.

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom H. S. (protokół rozprawy – 12.02.2010 r.) w zakresie w jakim potwierdziła, że oskarżeni dokonali wpłat na poczet udziałów,

przy jednoczesnym bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom J. K. (k. 4738v t. XXII),

co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przyjęcia, że przelew został dokonany bez podstawy prawnej, co spowodowało szkodę w majątku (...)

h) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.10 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.10 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. w zakresie w jakim został wprowadzony w błąd przez J. A. (1) co do korzystności tej oferty oraz przekonaniu, że brak zgody na zawarcie tej umowy przez Komisję Rewizyjną nie spowoduje dojścia umowy do skutku,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom B. R. w zakresie w jakim wyjaśnił, że nie posiadał wiedzy o tej transakcji,

przy jednoczesnym bezpodstawnym daniu wiary zeznaniom T. G. (k. 4233-4235 t. XIX. K. 4899-4899v t. XXII), M. K. (k. 112, k. 113v t. I), J. K. (k. 4738v t. XXII),

i) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.11 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.11 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. oraz B. R. w zakresie w jakim wyjaśnili, że nie mieli wiedzy o dokonaniu tej transakcji

przy jednoczesnym bezpodstawnym daniu wiary zeznaniom B. S. (3) (k. 4280-4281 t. XIX, k. 4424v t. XX, k. 4911v t. XXII) oraz J. K. (k. 4738v-47339 t. XXII),

co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego uznania, że M. O. i B. R. doprowadzili do zawarcia umowy z (...) Sp. z o.o.

j) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.12 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.12 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. w zakresie w jakim uzasadniał potrzebę zakupu dodatkowej nieruchomości, w części w której został wprowadzony w błąd przez J. A. (1) co do opłacalności tej transakcji,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom B. R. w zakresie w jakim wskazał, że nie miał wiedzy na temat tej transakcji,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom J. A. (2) (protokół rozprawy – 28.01.2010 r.), M. K. (protokół rozprawy 26.10.2010 r.) J. K. (protokół rozprawy – 20.09.2009 r.), M. W. (K.) (protokół rozprawy – 18.03.2010 r.) i A. L. (protokół rozprawy – 6.11.2009 r.) w zakresie w jakim potwierdzili przebieg zdarzeń opisanych przez M. O. i B. R.,

przy jednoczesnym, a bezpodstawnym przyznaniu wiarygodności zeznaniom M. K. (k. 107-112 t. I, K. 1031v – 1032 t. VI, k. 4820-4821 v t. XXII),

k) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.13 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.13 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówienia wiarygodności wyjaśnieniom M. O., B. R. oraz J. A. (1) w zakresie w jakim uzasadniali opłacalność utworzenia Osiedle (...) sp. z o.o. oraz w części w jakiej wyjaśniali na konieczność wykazania obrotów finansowych na koncie (...) w celu uzyskania kredytu,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom P. M. (protokół rozprawy – 26.10.2010 r.) w zakresie w jakim uzasadnił on opłacalność utworzenia Osiedle (...). z o.o.

co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że M. O. oraz B. R. wyrządzili w majątku (...) szkodę poprzez dokonywanie transakcji przy udziale Osiedle (...). z o.o.

l) w zakresie czynu przypisanego M. O., a opisanego w punkcie V.14 części wstępnej wyroku oraz przypisanego B. R., a opisanego w punkcie VIII.14 części wstępnej wyroku:

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom M. O. oraz B. R. w zakresie w jakim uzasadniali przekonanie o poinformowaniu Komisji Rewizyjnej o zatrudnieniu J. A. (1),

- bezpodstawnym przyjęciu, że zatrudnienie J. A. (1) nie było faktycznie uzasadnione,

- bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom E. T. (protokół rozprawy – 6.11.2009 r.) w zakresie w jakim potwierdzają zatrudnienie J. A. (1) bez udziału M. O. oraz B. R.

co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że oskarżeni doprowadzili do zawarcia umowy o pracę z J. A. (1)

a nadto

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść, a polegający na:

a) przyjęciu sprawstwa w odniesieniu do zdarzeń, co do których oskarżeni nie byli zobowiązani z uwagi na faktyczny podział obowiązków pomiędzy członkami Zarządu (...), a nadto co do faktur których nie wystawiali oraz umów których nie podpisali i nie dołączyli do księgowości Stowarzyszenia,

b) przyjęciu działania w wykonaniu z góry powziętego zamiaru po stronie B. R., a wynikającego również rzekomego podrobienia uchwały Walnego Zgromadzenia Członków (...) w zakresie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej podczas gdy wymienionemu nie zarzucono podrobienia uchwały.

II. w odniesieniu do czynu przypisanemu M. O. w punkcie VI części dyspozytywnej wyroku:

a) obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 424 § 1 kpk poprzez zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej i faktycznej wyroku w tej części i to w sytuacji gdy zachodzi ewidentna sprzeczność pomiędzy przyjętą w pkt. VI części dyspozytywnej wyroku czynnością wykonawczą, polegającą na „podrobieniu” a wskazaną w uzasadnieniu czynnością „przerobienia” dokumentu, ewentualnie

b) błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się popełnienia czynu z art. 270 § 1 k.k. podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje ku temu podstaw.

III. w odniesieniu do czynu przypisanemu M. O. w punkcie VII, a B. R. w punkcie IX części dyspozytywnej wyroku:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść wyroku, a to:

a) art. 4,5,7, 92, 410 k.p.k. przez przekroczenie zasad obiektywizmu domniemania niewinności, reguły in dubio pro reo, swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, skutkujące ustaleniem, że dopuścili do prowadzenia ksiąg rachunkowych Stowarzyszenia (...) Osiedle (...) wbrew przepisom ustawy o rachunkowości oraz podawali w tych księgach nierzetelne dane,

b) art. 424 § 1 kpk poprzez zawarcie w uzasadnieniu sprzeczności, jak również pominięcie w uzasadnieniu w tym zakresie istotnych ustaleń faktycznych, ewentualnie

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżeni dopuścili się popełnienia czynu z art. 77 pkt. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje ku temu podstaw.

Podnosząc te zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonych od wszystkich przypisanych im czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonych M. O. i B. R. złożył **odповідь na apelację pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego**, w której wniósł o pozostawienie tej apelacji bez rozpoznania (na podstawie art. 430 § 1 k.p.k.), ewentualnie o oddalenie w całości, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest zasadna i dlatego została uwzględniona. Niezasadne natomiast są apelacje obrońców oskarżonych: J. A. (1), M. O. oraz B. R. i jako takie nie mogły być uwzględnione.

I

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że apelacje obrońców oskarżonych J. A. (1), M. O. i B. R. zawierają sprzeczność, bo zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, a to nietrafność subsumcji przypisanych oskarżonym czynów, kwestionują ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia, a to sprawstwo oskarżonych.

Zarzut obrazy prawa materialnego, aktualizuje się przecież dopiero wtedy, gdy ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego orzeczenia nie są kwestionowane.

Tym samym o obrazie prawa materialnego można mówić wtedy, gdy do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego (gdy ustalenia faktyczne nie są kwestionowane), sąd wadliwie zastosował normę prawną lub bezzasadnie jej nie zastosował, bądź gdy zarzut dotyczy zastosowania lub niezastosowania przepisu zobowiązującego sąd do jego bezwzględnego respektowania. Jeśli zaś zarzucona wadliwość zaskarżonego orzeczenia, tak jak w tej sprawie uważają obrońcy, polega na przyjęciu za jego podstawę błędnych ustaleń, to ocenie instancyjnej podlega trafność ustaleń faktycznych, a nie obraza przepisów prawa materialnego.

Zastrzeżenie to jest aktualne także co do zagadnień związanych ze sferą motywacyjną, a zwłaszcza z zamiarem charakteryzującym działanie sprawcy czynu zabronionego, które należą bez wątpienia w pierwszym rzędzie do kręgu ustaleń faktycznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r.; III KK 96/10; OSNwSK 2010/1/838).

II

W apelacjach obrońców oskarżonych: J. A. (1), M. O. oraz B. R. postawiono **zarzut obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to: art. 4, art. 5, art. 7, art. 92, art. 410 i art. 424 k.p.k.**

Z uwagi na to, że obrońcy krytykują zaskarżony wyrok w oparciu o tę samą w istocie argumentację, faktycznie dotyczącą podobnych czynów – zarzut ten omówiono łącznie.

Zarzut ten jest chybiony z następujących powodów.

Sąd I instancji wykorzystał w toku rozprawy głównej wszelkie istniejące możliwości dowodowej weryfikacji tez aktu oskarżenia i twierdzeń obrony, w granicach niezbędnych dla ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia kwestii sprawstwa, winy, kwalifikacji prawnej przypisanych czynów, a w końcowym rezultacie dla rozstrzygnięcia o prawnej odpowiedzialności każdego z oskarżonych. Z uwagą i niezbędną szczegółowością Sąd uwzględnił także złożoną w tej sprawie opinię biegłego z zakresu księgowości.

W szczególności Sąd meriti przesłuchał w toku rozprawy oskarżonych, w zakresie w jakim zdecydowali się oni na złożenie wypowiedzi przed Sądem, odczytując w pozostałym zakresie wcześniej składane przez nich wyjaśnienia. W sposób nienaganny Sąd przeprowadził dowody z zeznań świadków, w wypadkach dostrzeganych rozbieżności w treści oświadczeń składanych na kolejnych etapach postępowania w sprawie, lub niepamięci szczegółów zdarzenia, odczytując protokoły wcześniej złożonych przez nich zeznań.

W tej sprawie miała także znaczenie bezpośrednio postępowania dowodowego na rozprawie głównej. Nie ulega wątpliwości, że zasada bezpośredniości odgrywa obok zasady swobodnej oceny dowodów rolę trudną do przecenienia. To właśnie Sąd pierwszej instancji dowody z wyjaśnień oskarżonych, a także z zeznań świadków, przeprowadził bezpośrednio na rozprawie głównej, miał bezpośredni z nimi kontakt w toku realizacji czynności dowodowych, oceniał złożone przez każdego z oskarżonych wyjaśnienia kierując się zarówno ich treścią, jak też własnymi spostrzeżeniami i wrażeniami wynikającymi z zachowania się osób przesłuchiwanymi, ich reakcji mentalnych na zadawane pytania, postawy w toku realizowanej czynności przesłuchania i stosunku do tej czynności. To właśnie ten bezpośredni kontakt z osobami przesłuchiwanymi stwarzał właściwe warunki dla oceny wiarygodności składanych przez nich wyjaśnień oraz zeznań.

W wyczerpującym uzasadnieniu pisemnym wyroku, sporządzonym starannie i z dbałością o uwzględnienie i szczegółową analizę wszelkich faktów w sprawie istotnych, Sąd meriti poddał wszechstronnej analizie logicznej zebrane dowody, w sposób w pełni przekonywający oraz zgodny ze wskazaniami wiedzy i życiowego doświadczenia, przedstawiając, na jakich przesłankach faktycznych i prawnych oparł swoje własne przekonanie odnośnie

wiarygodności tych dowodów, które Sąd włączył do faktycznej podstawy wyroku i dlatego nie dał wiary pozostałym dowodom. Wnioski ocenne Sądu wyprowadzone zostały z całokształtu okoliczności ujawnionych podczas przewodu sądowego (art. 410 k.p.k.), zgodnie z dyrektywami prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.) i bezstronności (art. 4 k.p.k.); a tym samym nie wykraczają one poza granice ocen zakreślonych dyspozycją art. 7 k.p.k.

Zasadnym w tej sytuacji będzie przypomnienie utrwalonego od lat poglądu sformułowanego tak w doktrynie, jak też w judykaturze, że ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd meriti w toku rozprawy głównej mogą być skutecznie zakwestionowane, a ich poprawność zdyskwalifikowana, wtedy dopiero, gdyby w procesie dochodzenia do nich Sąd uchybił dyrektywom art. 7 k.p.k., pominął istotne w sprawie dowody, lub oparł się na dowodach na rozprawie nieujawnionych, sporządził uzasadnienie niezrozumiałe, nadmiernie lapidarne, wewnętrznie sprzeczne bądź sprzeczne z regułami logicznego rozumowania, wyłączające możliwość merytorycznej oceny kontrolno-odwoławczej. Zarzut przy tym obrazu przepisu art. 7 k.p.k. i w związku z tym dokonania błędnych ustaleń faktycznych może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że sąd orzekający – oceniając dowody – naruszy zasady logicznego rozumowania, nie uwzględni przy ich ocenie wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Ocena dowodów dokonana z zachowaniem wymienionych kryteriów pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., gdy nadto sąd nie orzeknie, z obrazą art. 410 k.p.k. i art. 424 § 2 k.p.k. oraz nie uchybi dyrektywie art. 5 § 2 k.p.k. Tego rodzaju uchybień, tak w procesie dokonywania ustaleń faktycznych, jak też w odniesieniu do uzasadnienia wyroku Sądu meriti, sąd odwoławczy – jak wyżej wskazano – nie stwierdził i ich istnienia w żadnym stopniu nie uwiarygodnił skarżący.

Wbrew temu co wynika z apelacji dowody, które podlegały weryfikacji Sądu Okręgowego, ocenione zostały zgodnie z regułami swobody określonymi w art. 7 k.p.k., a swoje w tym względzie stanowisko Sąd ten w sposób należyty umotywował w pisemnym uzasadnieniu wyroku.

Zasada swobodnej oceny dowodów (art. 7 k.p.k.) nie daje podstaw do apriorycznego preferowania lub dyskwalifikowania jednych dowodów na rzecz drugich i to według klucza najkorzystniejszego dla oskarżonych. Mając na uwadze zasady prawa dowodowego o wartości dowodowej nie decyduje to czy poszczególne dowody są korzystne albo niekorzystne dla oskarżonych, ale treść każdego z dowodów konfrontowana z innymi dowodami. Istotne także jest, by - tak jak w przedmiotowej sprawie uczynił to Sąd Okręgowy - stanowisko takie zostało należycie i przekonująco uzasadnione, a ocena ta była wszechstronna i wnikliwa. Słusznie więc, bo zgodnie z tymi zasadami, postąpił Sąd Okręgowy, kiedy preferencjom tym nie uległ.

Odmierna ocena dowodów, korzystna dla oskarżonych, jest naturalnie prawem apelujących. Nie wynika z niej jednak samo przez się, by ocena dokonana w sprawie przez Sąd Okręgowy charakteryzowała się dowolnością.

Sformułowany w apelacjach zarzut tendencyjności sądu w doborze i ocenie dowodów (art. 4 § 1 k.p.k.), jest całkowicie chybiony. Jest tak dlatego, że ustalenia faktyczne winny być przecież konstruowane w oparciu o dowody, którym przyznano walor wiarygodności.

Równość wobec prawa, stanowiąca podstawę wszelkiej sprawiedliwości, wymaga, aby zasady postępowania dowodowego były stosowane bez względu na to kto in concreto na tym korzysta a kto traci. Nie ma więc w polskim prawie dowodowym takiej reguły, która nadawałaby pierwszeństwo dowodom korzystnym dla oskarżonych przed dowodami przemawiającymi na ich niekorzyść, tak jak i nie ma reguły o przeciwstawnej wymowie.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku przekonuje o tym, że zasada bezstronności została w tej sprawie dochowana.

Sąd orzekający ma prawo, a nawet obowiązek, oceniania wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie. Wymóg, aby podstawę wyroku stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej (art. 410 k.p.k.), oznacza konieczność znajdowania się w polu uwagi sądu w chwili rozstrzygnięcia wszystkich okoliczności. Nie chodzi zaś o to, aby orzeczenie zapadło na podstawie wykluczających się dowodów, bo jest to oczywiście niemożliwe. Sąd ma prawo oprzeć się na jednych dowodach, a pominąć inne, jeśli ich treść jest rozbieżna. W takiej sytuacji istota

rozstrzygnięcia polega na daniu priorytetu niektórym dowodom. Obowiązkiem sądu jest wówczas wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Z obowiązku tego Sąd Okręgowy wywiązał się należycie. Sąd ten bowiem wnikliwie analizował wszystkie wyjaśnienia każdego z oskarżonych oraz zeznania świadków i logicznie wykazał, które i dlaczego oraz w jakim zakresie są wiarygodne. Ocenę tę przeprowadzono z poszanowaniem zasady obiektywizmu, na podstawie wszechstronnej analizy całokształtu materiału dowodowego. Nie wykazuje ona błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodów) czy logicznej (błędności rozumowania i wnioskowania) i jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a więc w sposób odpowiadający zasadzie swobodnej oceny dowodów określonej w art. 7 k.p.k.

Wyrażona w art. 4 k.p.k. zasada obiektywizmu i wiążąca się z nią zasada in dubio pro reo zawarta w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. nie są naruszone, jeżeli sąd - tak jak w tej sprawie Sąd Okręgowy - ma w polu swego widzenia wszystkie dowody i fakty dotyczące każdego z oskarżonych, zarówno te, które są dla niego korzystne, jak i te, które przemawiają na jego niekorzyść, poddaje je ocenie i analizie zgodnej ze wskazaniami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego oraz gdy w sprawie brak jest takich wątpliwości, które mimo wszelkich starań organu procesowego nie da się usunąć.

Nie można także zasadnie stawiać zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k., podnosząc wątpliwości strony, co do treści ustaleń faktycznych lub co do sposobu interpretacji prawa. Dla oceny, czy nie został naruszony zakaz in dubio pro reo nie są bowiem miarodajne tego rodzaju wątpliwości, zgłaszane przez stronę, ale jedynie to, czy orzekający w sprawie sąd rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i wobec braku możliwości ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, względnie to, czy w świetle realiów konkretnej sprawy wątpliwości takie powinien był powziąć (tak Sąd Najwyższy w niepublikowanym postanowieniu z dnia 13 maja 2002 roku, V KKN 90/01).

W wypadku zatem, gdy pewne ustalenie faktyczne (tak, jak w tej sprawie) zależne jest od dania wiary tej lub innej grupie dowodów, nie można mówić o naruszeniu zasady obiektywizmu, a ewentualne zastrzeżenia co do oceny wiarygodności konkretnego dowodu lub grupy dowodów rozstrzygane mogą być jedynie na płaszczyźnie utrzymania się przez sąd w granicach sędziowskiej swobody ocen, wynikającej z treści art. 7 k.p.k., lub też przekroczenia przez sąd tych granic i wkroczenia w sferę dowolności ocen, a tego w żadnej apelacji nie wykazano.

III

W apelacjach obrońców oskarżonych postawiono **zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku**.

Także w odniesieniu do tego zarzutu – obrońcy krytykują zaskarżony wyrok w oparciu o podobną argumentację, dlatego zarzut ten omówiono łącznie.

Zarzut taki jest chybiony.

Otóż zarzut ten może okazać się trafnym tylko wówczas, gdy podnoszący go w apelacji zdoła wykazać sądowi orzekającemu w I instancji uchybienie przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na nieuwzględnieniu przy jej dokonywaniu - tak zasad logiki, wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego, jak też całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności (art. 410 k.p.k.). W sytuacji, w której takowych uchybień on nie wykazuje, poprzestając na zaprezentowaniu własnej, nieliczącej się (na ogół) z wymogami tegoż art. 410 k.p.k., nie sposób uznać, że rzeczywiście Sąd I instancji dopuścił się przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia tego rodzaju uchybienia.

W świetle przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku faktów oraz wyprowadzonych z nich przez Sąd Okręgowy wniosków, które Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje, nie można mieć żadnych wątpliwości odnośnie do sprawstwa i winy oskarżonych: J. A. (1), M. O. i B. R. co do czynów przypisanych im w zaskarżonym wyroku.

Argumentacja tego dotycząca, zawarta w apelacjach, ma charakter wyłącznie polemiczny.

Otóż obrońcy, w uzasadnieniach swoich apelacji, ponownie przedstawiają stanowisko jakie w swoich wyjaśnieniach zajęli oskarżeni. Wskazują przy tym fragmenty innych dowodów, które mają świadczyć o wiarygodności wersji oskarżonych. Z całą stanowczością trzeba podkreślić – dowodów i wersji, których treść była Sądowni Okręgowemu doskonale znana i została przez ten Sąd drobiazgowo wręcz rozważona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Na tym przede wszystkim gruncie skarżący wyrażają przekonanie, że zebrane dowody i ujawnione okoliczności, które Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne nie dawały podstawy do przyjęcia, że oskarżeni są sprawcami przypisanych im czynów.

W związku z tak sporządzonym zarzutem i takim jak wyżej scharakteryzowano jego uzasadnieniem, merytoryczne odniesienie się do jego słuszności lub błędności nie jest możliwe. Wymagałoby to bowiem powtórzenia całego toku rozumowania Sądu pierwszej instancji, przeprowadzenia powtórnie analizy dowodów, odtworzenia podstaw dokonanych przez ten Sąd ustaleń faktycznych, czyli powtórzenia postępowania rozpoznawczego z tą różnicą, że dokonanego nie w oparciu o bezpośrednią realizację dowodów, lecz wyłącznie w oparciu o dowody z zawartych w aktach sprawy dokumentów. Takie wszakże przedsięwzięcie byłoby oczywiście sprzeczne z funkcją kontrolną sądu odwoławczego, która z racji samej swej istoty nie może polegać na powtórzeniu czynności kontrolowanych.

Wystarczy zatem powiedzieć, że Sąd Okręgowy – wbrew temu co wynika z apelacji – trafnie wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione albo nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Wszelkie wątpliwości jakie wysunięto w apelacjach zostały właśnie tam rozwiązane.

Rzeczywiście Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne przede wszystkim na podstawie zeznań: J. K., A. L., M. K. (obecnie W.), M. K., T. M., J. B. (2), W. L., A. C., W. M., M. M., S. F., M. C., T. G., (...) B., J. B. (1), A. B., B. S. (2), E. T., B. S. (3), B. S. (4), Ł. F., J. S. (3), B. S. (1) i T. J. oraz na podstawie opinii dostarczonej i uzupełnionej przez biegłego z zakresu księgowości J. P., wyników oględzin i zatrzymania rzeczy oraz zgromadzonych dokumentów.

Bardzo szeroka, wyczerpująca analiza i ocena poszczególnych dowodów, w tym i wyjaśnień każdego z oskarżonych, znajduje się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (strony 38-114). Wnioski, trafnie sformułowane na tej podstawie, zawarte są na stronach 114-142 uzasadnienia Sądu Okręgowego.

To prawda, że biegły z zakresu księgowości nie posiadał wszystkich dokumentów gromadzonych przez Stowarzyszenie (...) „Osiedle (...)” z/s we W.. Stało się tak dlatego, ponieważ część z nich została bezpowrotnie utracona. Z pewnością jednak biegły dysponował takim materiałem dowodowym, który był wystarczający do wydania rzetelnej opinii w zleconym zakresie. Przekonuje o tym treść opinii, w tym i jej wnioski końcowe. Opinia nie zawiera dowolnych danych, takich, które nie wynikają z dostarczonego biegłemu materiałowi dowodowemu. Nie pominięto w niej też faktów istotnych dla wydania opinii. W efekcie nie można uznać, aby była to opinia niepełna, czy niejasna albo zachodziła sprzeczność w samej opinii.

IV

Czyny przypisane oskarżonym zostały prawidłowo opisane i zakwalifikowane.

Apelacje obrońców, uwzględniając ich kierunek, nakazywały rozważenie tego, czy **kara wymierzona każdemu z oskarżonych** w zaskarżonym wyroku nie jest rażąco niewspółmiernie surowa.

Kara wymierzona oskarżonym: J. A. (3), M. O. i B. R. (odpowiednio także kara łączna) jest sprawiedliwa. Uwzględnia zarówno okoliczności przemawiające za każdym z oskarżonych, jak i okoliczności obciążające każdego z nich, które zostały zasadnie dostrzeżone przez Sąd Okręgowy i właściwie ocenione.

O rażącej niewspółmierności kary nie można mówić w sytuacji, gdy sąd wymierzając karę (a tak właśnie jest w tej sprawie), uwzględnił wszystkie okoliczności wiążące się z poszczególnymi ustawowymi dyrektywami jej wymiaru, czyli

wówczas, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego ustawową zasadę sądowego wymiaru kary, nie zostały przekroczone w rozmiarach nie dających się utrzymać w kontekście wymagań wynikających z ustawowych dyrektyw determinujących wymiar kary określonych w art. 53 k.k.

V

Odnosnie apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Nie ma racji obrońca oskarżonych M. O. i B. R., kiedy w odpowiedzi na tę apelację podnosi, że oskarżyciel posiłkowy nie ma tzw. gravamen, aby skarżyć rozstrzygnięcie oparte na art. 46 § 1 k.k. (punkt XII części rozstrzygającej zaskarżonego wyroku).

Wiadomo, że oskarżyciel posiłkowy może podejmować czynności procesowe tylko na niekorzyść oskarżonego. Art. 425 § 3 zd. pierwsze formułuje powinność istnienia tzw. gravamen po stronie skarżącego orzeczenie, a więc obraży prawa lub prawnych interesów strony wnoszącej środek odwoławczy. Jak słusznie podkreśla się w piśmiennictwie, istotą gravamen jest domniemanie, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest niekorzystne dla skarżącego, a punkt ciężkości spoczywa na subiektywnym, ale uzasadnionym przekonaniu skarżącego.

In concreto apelacja zarzuca, że brak orzeczenia wobec oskarżonych solidarnego obowiązku naprawienia części szkody wyrządzonej przestępstwem (art. 46 § 1 k.k.) jest właśnie niekorzystne dla skarżącego. I tak jest w istocie. Nie trzeba bowiem przekonywać co do tego, że solidarne zobowiązanie oskarżonych stwarza w tym względzie większe szanse na zrekompensowanie szkody jaką poniósł pokrzywdzony. Podkreślić przy tym trzeba, że uwzględnienie prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego należy do podstawowych celów postępowania karnego (art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k.).

Z pewnością apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest wniesiona na niekorzyść oskarżonych M. O. i B. R.. Rozpoznaniu i uwzględnieniu tej apelacji nie stoi na przeszkodzie to, że – w układzie procesowym tej sprawy – w jakiejś mierze niejako „odciążą” to jednego z oskarżonych (J. A. (1)). Jest tak dlatego, ponieważ orzeczenie Sądu Apelacyjnego nie zwalnia przecież tego oskarżonego od obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody, ale stwarza sytuację prawną o wiele korzystniejszą dla pokrzywdzonego, którego prawnie chroniony interes ma tutaj pierwszeństwo.

Kierując się tymi argumentami Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok.

VI

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

O wydatkach na rzecz oskarżyciela posiłkowego rozstrzygnięto w myśl zasady wyrażonej w art. 627 k.p.k.

Zasądając od oskarżonych wydatki związane z postępowaniem odwoławczym, kierowano się zasadą wyrażoną w art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k., zaś z uwagi na to, że istnieją podstawy do uznania, że ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów każdego z oskarżonych - na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. - zwolniono ich od opłaty za drugą instancję, uznając, że byłby to już dla oskarżonych nadmierny ciężar finansowy.